bericht

Zwolle

Memo

Telefoon (038) 498

Aan Gemeenteraad

Van College van B&W

Datum 14 oktober 2026

Onderwerp Afdoening schriftelijke vragen raadsdebat
actieagenda aanpak dak-thuisloosheid Zwolle

Inleiding
Op maandag 5 oktober 2026 vond het raadsdebat actieagenda aanpak dak-thuisloosheid Zwolle plaats. Tijdens dit raadsdebat zijn vragen gesteld over de uitvoering van de brede aanpak van dak- en thuisloosheid. Hieronder de beantwoording van de vragen waarvan het college heeft toegezegd daar schriftelijk op terug te komen.

Kernboodschap

Vraag: Wat zijn de mogelijkheden en andere oplossingen voor het verkrijgen van een postadres, dan via het minimumaantal nachten verblijf in De Herberg?

Antwoord:
Bij de beantwoording van deze vraag is het belangrijk onderscheid te maken tussen de verschillende routes voor briefadressen binnen de gemeentelijke regeling. Welke route van toepassing is, hangt af van de persoonlijke situatie van de aanvrager. Beoordeling vindt altijd plaats op basis van de specifieke feiten en omstandigheden van het individu, waardoor geen aanvraag hetzelfde is. De uitvoeringspraktijk is dus genuanceerder dan goed op papier kan worden weergegeven.

Zoals eerder aan uw raad is gemeld in de beantwoording van artikel 45 vragen, worden dak- en thuislozen die gebruik maken van de opvang of in beeld zijn als 'buitenslapers' per direct en zonder voorwaarden ingeschreven op een briefadres. Dit gebeurt in nauw overleg met opvangorganisaties en hulpververlening. Naast het briefadres via de opvang, zijn er ook mogelijkheden voor een briefadres voor inwoners die geen gebruikmaken van de opvang, maar wel tijdelijk zonder vast woonadres verblijven, bijvoorbeeld bij familie, vrienden of bekenden verblijven (bankhoppers). Hieronder lichten wij beide routes kort toe.

Briefadres via de maatschappelijke opvang
Wanneer mensen staan ingeschreven bij de opvang wordt niet periodiek gecontroleerd op het briefadres. Wel geeft de opvanglocatie het aan de gemeente door als de persoon langere tijd niet meer in beeld is, dan kan een adresonderzoek worden gestart. Het uitgangspunt dat iemand minimaal vier nachten per week gebruik maakt van opvang is geen formele voorwaarde, maar een huisregel van de opvanglocatie die in samenspraak met de gemeente is opgesteld. Het doel van deze richtlijn is niet alleen om het feitelijke verblijf te beoordelen, maar ook om de belangen van de inwoner te beschermen.

Opvang kan alleen werken aan ondersteuning bij stabilisatie, herstel en uitstroom wanneer er voldoende contact met de inwoner is. Ook is het belangrijk dat inwoners bereikbaar blijven voor correspondentie van belangrijke instanties zoals Belastingdienst, uitkeringsinstanties, zorgverzekeraars, bewindvoerders, woningcorporaties en andere overheidsorganisatie. Voor de doelgroep dak- en thuisloze mensen is het tijdig ontvangen en ophalen van deze post vaak essentieel. Wanneer belangrijke correspondentie hen niet bereikt, kunnen termijnen worden gemist, kunnen schulden verder oplopen en kunnen uitkeringen, toeslagen of andere voorzieningen in het gedrang komen.

De richtlijn van vier nachten per week is dus vooral bedoeld om contact met de inwoner te houden en zicht op de individuele omstandigheden en geen harde afwijzingsgrond. Zolang iemand nog met enige regelmaat gebruikmaakt van de opvang of in beeld is bij de begeleiding, blijft inschrijving op het briefadres doorgaans mogelijk. Bovendien is een briefadres via de opvang één mogelijkheid, maar niet de enige. Voor inwoners die geen gebruikmaken van de opvang, maar geen vast woonadres hebben, biedt de gemeentelijke regeling ook andere mogelijkheden voor een briefadres.

Briefadres zonder verblijf in de opvang of via maatwerk
Bij deze route vindt een uitgebreidere beoordeling plaats van de feitelijke woon- en verblijfssituatie en individuele omstandigheden. De beoordeling richt zich niet alleen op de vraag óf een briefadres kan worden verstrekt, maar ook op de vraag welke oplossing het beste aansluit bij de persoonlijke situatie van de inwoner en hoe kan worden toegewerkt naar een stabielere situatie.
Op grond van de Wet basisregistratie personen (BRP) ligt de beslissing over het toekennen van een briefadres bij Burgerzaken. Het Sociaal Wijkteam, Inkomens-ondersteuning, de Centrale Toegang en Team VIA & Zwerfjongeren (GGD) of andere hulpverlenende instanties worden hier ook bij betrokken. Zij brengen gezamenlijk de situatie integraal in beeld en kijken of eventueel ook aanvullende ondersteuning voor de inwoner gewenst is.
Op basis van de beschikbare informatie wordt het verzoek door Burgerzaken beoordeeld. Dit wordt bovendien ook periodiek herbeoordeeld, waarin wordt gekeken of het briefadres nog passend is of dat de omstandigheden van de inwoner aanleiding geven voor een andere oplossing. Voor complexe situaties is maatwerk, na een multidisciplinair overleg waarbij de individuele omstandigheden van de inwoner leidend zijn, dus altijd mogelijk.

Vraag: Hoe wordt gefocust op preventie voor mensen die niet te maken hebben met problematiek anders dan op het gebied van wonen (zoals bijv. ggz-problematiek of armoede)?

Antwoord:
Omdat de vraagstelling in uw raad met name ging over jongeren hebben we – mede gelet op de uitkomsten van de Ethos telling, waarin veel jongeren geteld zijn – ervoor gekozen in deze beantwoording vooral hierop in te gaan.
Preventie van dak- en thuisloosheid onder jongeren begint zo vroeg mogelijk, idealiter voordat woonproblemen escaleren tot een hulpvraag of een beroep op opvang. De ervaring leert echter dat juist jongeren die tijdelijk bij vrienden, familie of bekenden verblijven vaak buiten beeld blijven. Zij melden zich niet altijd bij instanties, bijvoorbeeld omdat zij hun situatie als tijdelijk beschouwen, omdat schaamte een rol speelt of omdat zij zichzelf niet herkennen in het beeld van dak- of thuisloosheid. Hierdoor is deze groep minder zichtbaar en is vroegsignalering een uitdaging.

Daarom vraagt preventie van dak- en thuisloosheid onder jongeren om een actieve samenwerking tussen veel verschillende partijen. Vooral tussen die partijen die bepaalde veranderingen in de woon- of leefsituatie van de jongeren als eerste opmerken. Naast scholen gaat het onder meer om jongerenwerk, woningcorporaties, maatschappelijke organisaties, werkgevers, zorgaanbieders, wijkteams, leerplicht, schuldhulpverlening en huisartsen. Signalen zijn bijvoorbeeld een student die plotseling geen post- of verblijfadres meer heeft, een woningcorporatie die ziet dat een jongere na het overlijden van een ouder een huurwoning dreigt te verliezen, een werkgever die hoort dat een jonge werknemer tijdelijk bij verschillende collega’s slaapt of een jongerenwerker die signalen krijgt dat een jongere niet meer welkom is bij ouders. Door deze signalen snel op te merken en te delen kan samen passende ondersteuning worden georganiseerd zodat tijdelijke woonproblemen niet uitgroeien tot dakloosheid.

Voor jongeren die niet te maken hebben met bijvoorbeeld armoede, schulden of psychische problemen, spelen vooral scholen een belangrijke rol in het signaleren van kwetsbare woon- en leefsituaties. Scholen hebben dagelijks contact met jongeren en vangen signalen vaak als eerste op, zoals wanneer een jongere regelmatig van verblijfplaats wisselt, problemen ervaart in de thuissituatie of zich terugtrekt. Binnen scholen zijn mentoren, zorgcoördinatoren, vertrouwenspersonen en schoolmaatschappelijk werkers beschikbaar om hierover het gesprek aan te gaan. In het voortgezet onderwijs en het mbo speelt het schoolmaatschappelijk werk van De Kern hierbij een belangrijke rol. Daarnaast is op Deltion en Ladnstede een Jongerenteam actief, waar jongeren laagdrempelig terechtkunnen met vragen en zorgen op verschillende leefgebieden. Hierdoor kunnen signalen vroegtijdig worden besproken en kan, waar nodig, snel worden meegedacht over een duurzame oplossing voor de huisvestingsvraag.
De gemeente zet zich mede daarom in op het versterken van de samenwerking tussen onderwijs-, zorg- en welzijnspartners en op het tijdig bieden van passende ondersteuning in geval er toch meer aan de hand is. Deze samenwerking bestaat voor een belangrijk deel al en krijgt onder meer vorm door de inzet van

schoolmaatschappelijk werk in het voortgezet onderwijs en mbo en de samenwerking met het Sociaal Wijkteam.
De gemeente blijft samen met de partners bezien hoe signalen van dreigende dak- en thuisloosheid nog eerder kunnen worden herkend en opgepakt.

Ook in gezinsverband kan vroegtijdige ondersteuning bijdragen aan het voorkomen van dakloosheid. Relatieproblemen en scheidingen vormen namelijk een belangrijke risicofactor voor het ontstaan van woonproblemen. Via het Scheiding- en Relatieteam wordt ingezet op tijdige begeleiding en passende ondersteuning, waardoor financiële en woonvraagstukken eerder in beeld komen en escalatie naar verlies van huisvesting of (economische) dakloosheid kan worden voorkomen. Ook voorzieningen zoals Parentshouse Zwolle leveren hieraan een belangrijke bijdrage door tijdelijke woonruimte en begeleiding te bieden aan ouders en kinderen tijdens of na een scheiding.

Omdat voor een deel van de jongeren juist geen sprake is van een ondersteuningsvraag, maar vooral het vinden van passende en betaalbare huisvesting voorop staat, gaat preventie ook over het bieden van voldoende woonperspectief. We zetten hier voor jongeren onder meer op in door specifieke woonprojecten zoals Housing First Jongeren, Fase-Z Wonen, jongerenhuis Vast & Verder, Kamers met Aandacht, Wooncoaching en de wooncommunities in het kader van Geclusterd Wonen Beschermd Thuis. Daarnaast verkennen we nieuwe woonoplossingen zoals Kansrijk Wonen en modulaire woonvormen.
Ook wordt gewerkt aan een nieuwe huisvestingsverordening met een urgentieregeling. Deze regeling volgt uit invoering van de Wet regie volkshuisvesting en maakt het mogelijk dat bepaalde woningzoekenden in acute of bijzondere situaties voorrang kunnen krijgen op een sociale huurwoning. Hoewel er wettelijk geen specifieke urgentiecategorie is voor jongeren die dreigen dak- of thuisloos te worden, kan dit in specifieke situaties wel helpen om versneld aan een woning te komen. Bijvoorbeeld jongeren die uitstromen uit een verblijfsinstelling of maatschappelijke opvang, jongeren die vanwege medische omstandigheden dringend andere huisvesting nodig hebben, jongeren die mantelzorg ontvangen of verlenen, of jongeren die hun woning moeten verlaten vanwege een onveilige thuissituatie.

Vervolg
De afdoening van de vragen worden ter afhandeling op de besluitvormingsronde van de gemeenteraad van 26 oktober 2026 geplaatst.